

Styrelsen	2024-06-24
Handling nr	8.3
Handläggare	Joakim Holt
Daterad	2024-06-11
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Återkoppling trafikhändelserapport

Rapport trafikhändelser 2023

Västtrafik rapporterar en sammanställning av oönskade händelser i trafiken till styrelsen en gång per år i samband med årsbokslut. Bifogad rapport för 2023 innehåller kompletteringar från tidigare redovisad rapport (*Västtrafiks styrelse 22 februari, 2024 protokoll nr 2, § 12.5*)

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av nedanstående föreslås styrelsen besluta
att notera den lämnade informationen till protokollet.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Sara Frank

Rapport

Trafikhändelser – Helår 2023

2024-06-24

Innehållsförteckning

Händelserapportering.....	4
Rapportering 2023	4
Händelser totalt 2022 och 2023	5
Statistik 2018–2023 trafikhändelser	5
Sammanfattning.....	5
Inrapporterade händelser under 2022 och 2023.....	6
Utdrag från trafikhändelseregistret och aktuella kategorier	7
Säkerhet olyckor	7
Annan fordonsrelaterad olycka	7
Av-/påstigningsolycka	7
Kollision mellan fordon	8
Påkörning oskyddad trafikant	8
Trygghet.....	8
Annan ordningsstörning.....	8
Hot/ofredande/ärekränkning förare, övrig personal samt resenär	9
Våld/misshandel förare, övrig personal samt resenär	9
Målsättning 2024–2025	10
Exempel visuell data 2017–2022	10

Historiska utgåvor

Utgåva	Datum	Period
Trafikhändelserrapportering	10-06-06	2009
Trafikhändelser, Uppföljning via FRIDA	11-02-24	2010
Trafikhändelser, Uppföljning via FRIDA	12-02-23/24	2011
Trafikhändelser, Uppföljning via FRIDA	13-02-21/22	2012
Trafikhändelser, Uppföljning via FRIDA	14-02-28	2013
Trafikhändelser, Uppföljning via FRIDA	15-03-30	2014
Trafikhändelser, Uppföljning via FRIDA	16-02-28	2015
Trafikhändelser, Uppföljning via FRIDA	17-03-28	2016
Trafikhändelser, Uppföljning via FRIDA	18-03-01	2017
Trafikhändelser, Uppföljning via FRIDA	19-04-26	2018
Trygghet, Säkerhet och trafikhändelser	20-04-14	2019
Trygghet, Säkerhet och trafikhändelser	21-02-10	2020
Trygghet, Säkerhet och trafikhändelser	22-02-11	2021
Trafikhändelser, Uppföljning via FRIDA	23-02-03	2022
Trafikhändelser, Uppföljning via FRIDA		2023

Händelserapportering

Västtrafik har sedan länge samlat statistik över ordningsstörande händelser som grund för analyser och åtgärder. Andra typer av oönskade händelser, som är trafik och säkerhetsrelaterade, har dock inte fångats upp systematiskt innan 2010.

Denna, liksom den tidigare statistiken speglar dock inte verkligheten fullständigt. Vissa förhållanden påverkar statistiken som till exempel:

- Trafikföretagens och förarnas rapporteringsbenägenhet genererar ett mörkertal som är svårbedömt i storlek.
- Det finns skillnader i hur en viss företeelse/inträffad händelse uppfattas beroende på var i regionen den sker. En händelse som exempelvis rapporteras i Skövde av en förare uppfattas inte nödvändigtvis som en rapporteringsbar händelse i Göteborg.
- Automatisk rapportering via trafikföretagets egna system eller som en separat rapportering via FRIDA THR påverkar rapporteringsbenägenheten hos trafikföretagen.
- Litet eller stort företag. De större företagen, med många och frekventa händelser, har ofta mer etablerade och stabila rutiner för personalens rapportering av oönskade händelser.
- Tillkommande händelsetyper hos trafikföretagen som inte skickas in på grund av utebliven anpassning till befintliga kategorier eller felaktig mappning mellan kategorier.

Rapportering 2023

Under 2023 har det pågått ett kvalitetsarbete i att säkerställa den data som registreras i FRIDA THR "trafikhändelseregistret". Västtrafik har i detta tillsammans med trafikföretagen arbetat för att dels säkerställa att samma händelsetyper används och att de registreras in i rätt kategorier ett så kallat "mappingsarbete". Västtrafik har samtidigt fått implementera nya integrationer mot trafikföretagen i och med en övergång till ett modernare gränssnitt för integrationer mot trafikföretagens interna händelsesystem.

Under 2023 har samtliga tidigare anslutna trafikföretag med automatisk överföring blivit klara med tester och påbörjat integrationen. Detta arbete var klart i mars 2024 och därefter har verifiering och återläsning av data från 2023 genomförts.

Under arbetet har det upptäckts brister inom datakvaliteten som medför att vi för 2023 inte kan få jämförbara data inom vissa kategorier mot tidigare år. Det pågår åtgärder för att öka datakvaliteten vilka blir klara under juli månad 2024.

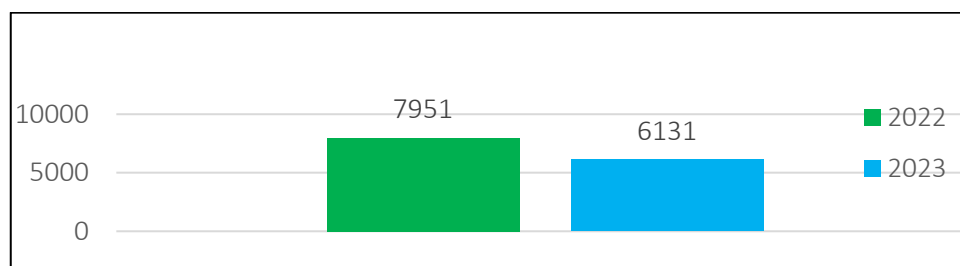
Integrationsprojektet kommer vara klart under juli 2024, som då är kvalitetssäkrat och kan då avslutas.

Under 2024 kommer arbetet fortsätta med att ansluta fler trafikföretag till det automatiska överföringsgränssnittet. Detta berör främst trafikslaget tåg, där det sker manuell inmatning idag, samt några fler större bussföretag.

Trafikhändelseregistret kommer att vara källan till grundläggande analyser utifrån ett trafiksäkerhet/trygghetsperspektiv. I detta krävs att all data är kvalitetssäkrat och

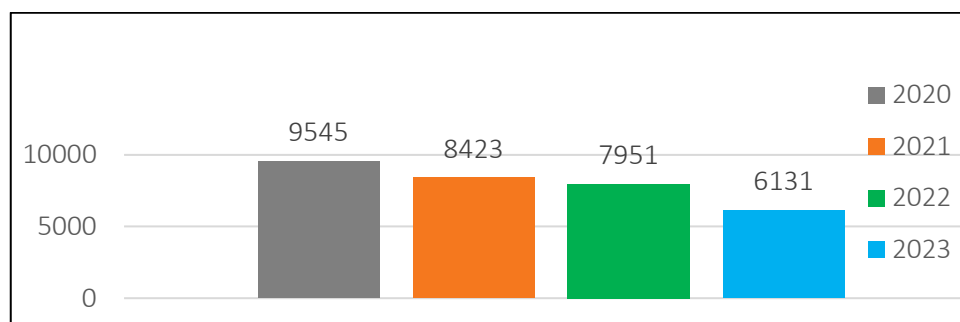
korrekt för att ge rätt ingångsvärden för analyser och underlag som används i olika avseenden. Inom det brottsförebyggande arbetet, där Västtrafik kan ge stöd till kommunerna i och med den nu gällande lagstiftningen¹ (SFS nr:2023:196), har statistik och underlag utifrån de trafikhändelserna som samlas in stor betydelse för prioritet och åtgärdsplanering. Trafikföretagen, som är upphandlade av Västtrafik, vistas dagligen i det offentliga rummet och uppmärksammar vad som händer i och i anslutning till kollektivtrafiken. Genom trafikhändelserapporteringen ges förutsättningar och underlag till analyser och eventuella åtgärder.

Händelser totalt 2022 och 2023

Not: Det saknas inrapporteringar under ett antal månader under 2023 då inrapportering varit avstängd under integrationsarbetet.

Statistik 2018–2023 trafikhändelser

Samtliga kategorier.

Sammanfattning

I årets rapportering är data ofullständig, t ex saknas 3 månader för spårvagnstrafiken. Arbeta med kvalitetssäkring av data samt överföring från trafikföretagen pågår men kommer inte ge effekt i rapporteringen förrän under juli 2024.

Vi ser också behov av att redovisa data utifrån trafikhändelser, med kontinuitet och med rapportunderlag internt, i större omfattning under året.

¹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2023196-om-kommuners-ansvar-for_sfs-2023-196/

Inrapporterade händelser under 2022 och 2023

Händelsekategori (alla trafikslag)	Totalt antal 2022	Totalt antal 2023 ²
Annan fordonsrelaterad olycka	351	292
Annan ordningsstörning	1817	1014
Av-/påstigningsolycka	84	57
Betalningsvägran ³	49	25
Brand ⁴ (inrapporterade bränder i och omkring kollektivtrafiken)	9	12
Dörrklämning fordon	2	10
Försenad/inställd tur - oframkomlig gata/väg ⁵	1518	2091
Hot/ofredande/ärekränkning förare	230	131
Hot/ofredande/ärekränkning resenär	15	24
Hot/ofredande/ärekränkning övrig personal	22	25
Klotter och övrig vandalisering	1838	1298
Kollision mellan fordon	919	663
Påkörning oskyddad trafikant	36	35
Påkörning övrigt	291	159
Rån mot personal	1	0
Rån mot resenär	0	0
Sabotage	464	148
Stöld från personal	0	0
Stöld från resenär	1	3
Urspårning/avåkning	38	48
Våld mot resenär	80	61
Våld mot övrig personal	3	4
Våld/misshandel förare	37	33

Not: datauttag 2024-05-06

² Ofullständiga data för 2023

³ Rapporteras annan väg.

⁴ Brand är en kategori som redovisar antalet inrapporterade bränder i och omkring kollektivtrafiken. Bränder innehåller exempelvis brand i papperskorg på hållplats, brand i fordon (privat bilist).

⁵ Felaktiga data i kategorin - Försenad/inställd tur - oframkomlig gata/väg

Utdrag från trafikhändelseregistret och aktuella kategorier

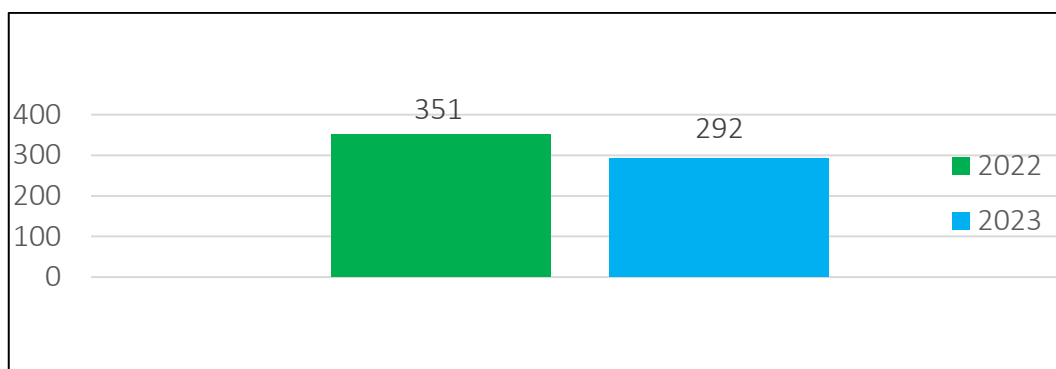
I nedanstående utvalda kategorier inom säkerhet och trygghet ser Västtrafik fortsatt en positiv trend och en utveckling i rätt riktning. Samtliga presenterade data är det faktiska antal händelser som skett inom Västra Götalandsregionen.

Data i nedanstående kategorier är manuellt kvalitetssäkrade.

Säkerhet olyckor

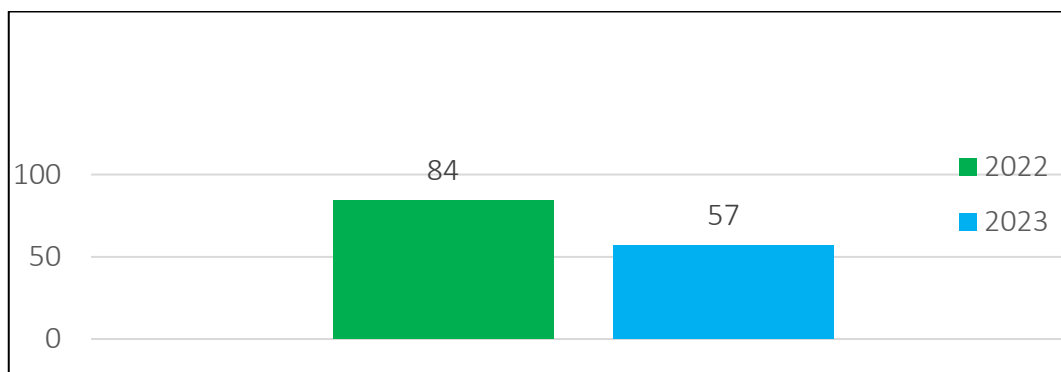
Totalt under 2023 har vi inom kollektivtrafiken i Västra Götalandsregionen mindre antal olyckor än under 2022. Vi ser att samtliga olyckskategorier minskar och ser att trenden håller i sig.

Annan fordonsrelaterad olycka

Definition personskada ombord: Ex fall- eller halkningsolycka eller islagning av interiör eller andra objekt ombord.

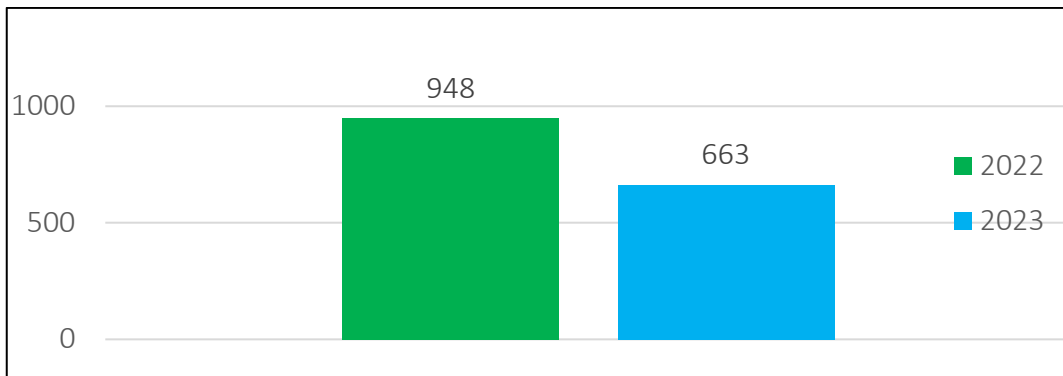
Av-/påstigningsolycka

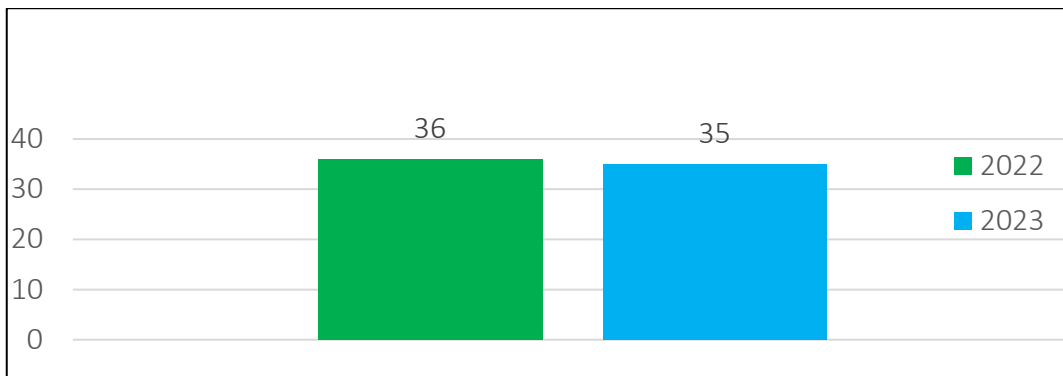
Definition: Personolycka som sker i samband med passagerares av- eller påstigning av fordonen vid hållplats eller terminal.

Kollision mellan fordon

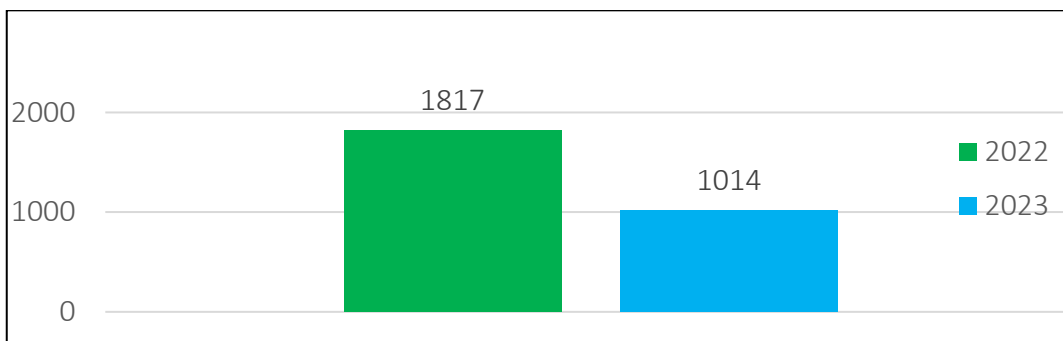
Påkörning oskyddad trafikant

Definition: Med oskyddade trafikanterna avses fotgängare, cyklister, mopedister och motorcyklister.

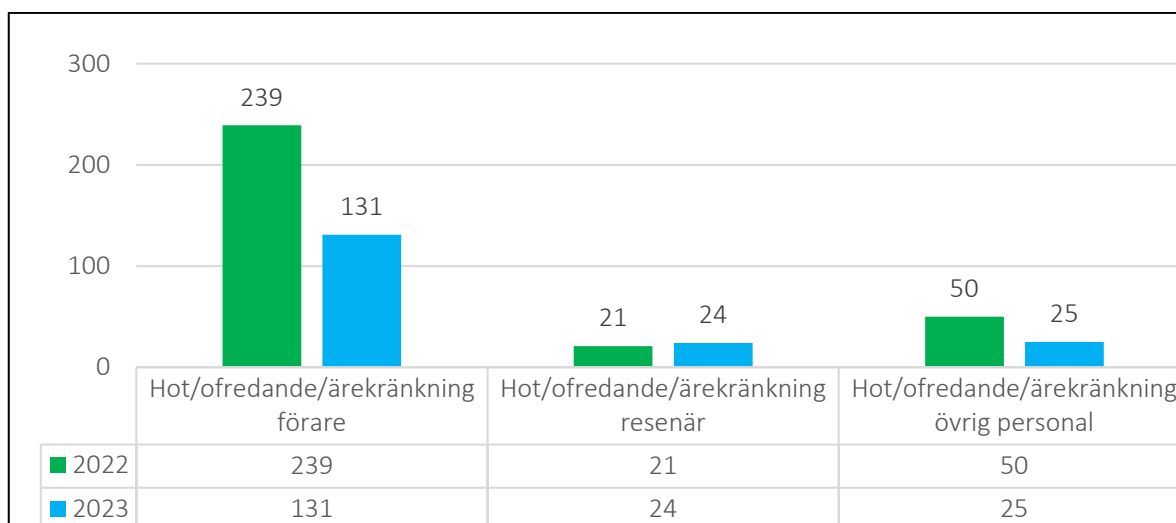
Trygghet

Annan ordningsstörning

Definition: Inkl. bråk/gängbildning, oljud/gap/skrik, tiggare/musikant, missbrukare/sovande/berusad, förorening, upplopp.

Hot/ofredande/ärekränkning förare, övrig personal samt resenär

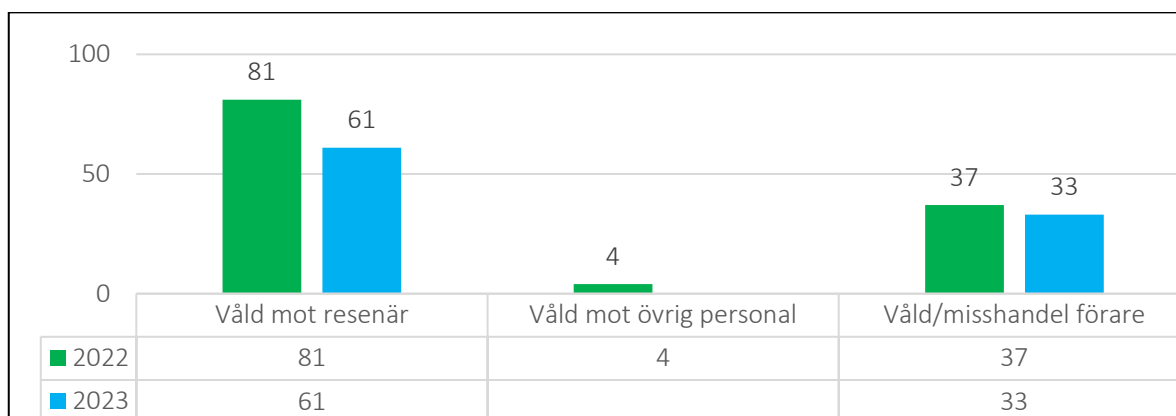
Definitioner

Hot: "Om någon lyfter vapen mot annan eller eljest hotar med brottslig gärning på sätt som är ägnat att hos den hotade framkalla allvarlig fruktan för egen eller annans säkerhet till person eller egendom, döms för olaga hot till böter eller fängelse i högst ett år."

Ofredande: "Den som handgripligen antastar eller medelst skottlossning, stenkastning, oljud eller annat hänsynslöst beteende eljest ofredar annan, gör sig skyldig till ofredande och kan dömas till böter eller fängelse i högst ett år."

Ärekränkning: "Den som utpekar någon såsom brottslig eller klandervärd i sitt levnadssätt eller eljest lämnar uppgift som är ägnad att utsätta denne för andras missaktning, dömes för förtal till böter eller att någon smädar annan genom kränkande tillmäle eller beskyllning eller genom annat skymfligt beteende mot denne, om handlingen inte uppfyller villkoren för förtal eller grovt förtal."

Våld/misshandel förare, övrig personal samt resenär

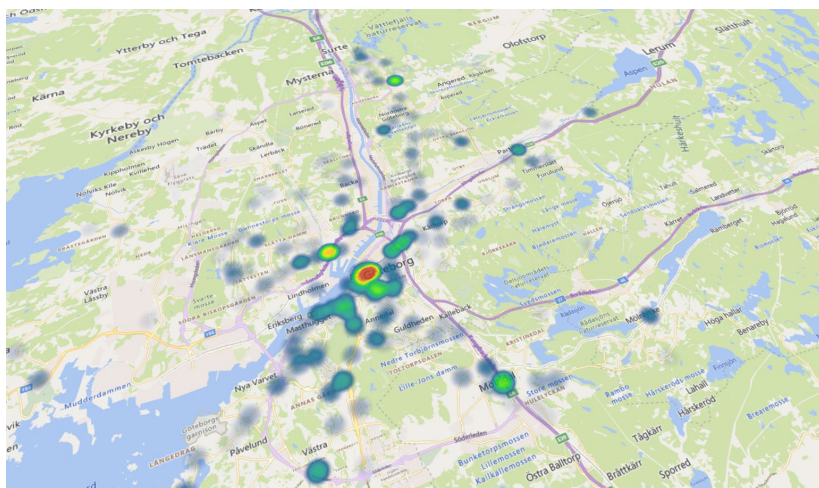
Definition: Våld är i juridisk mening vanligen varje användning av mekanisk kraft mot person eller sak, som antingen innefattar misshandel av personen, respektive skadegörelse. Brottsbalk 1962:700, BRÅ:0303-031

Målsättning 2024–2025

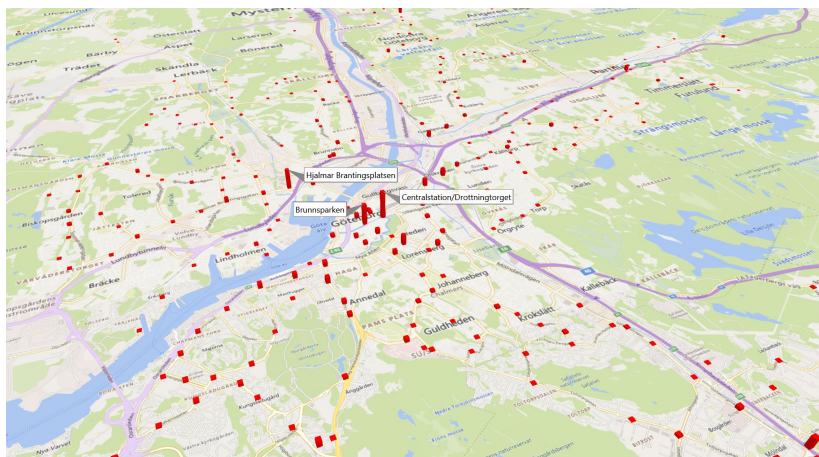
Västtrafik ser ett behov av att kunna visualisera data på ett överskådligt sätt. Detta ger en övergripande bild för mottagare över vart eventuella insatser bör prioriteras. Det kan vara ur ett trygghets- eller säkerhetsperspektiv, där behovet finns att dela data med olika intressenter och aktörer.

Som exempel, ur ett trafiksäkerhetsperspektiv till berörd kommun, kan Västtrafik med insamlade data från trafikföretagen redovisa de platser där vi ser risker och där det behövs åtgärder.

Exempel visuell data 2017–2022

Heatmap personskador inom samtliga kategorier och trafikslag.

Geografiska punkter personskador inom samtliga kategorier och trafikslag.

Under 2024 och 2025 är intentionerna att integrera fler datakällor som ger möjligheter till en mer komplett grunddata. Kundsynpunkter är en sådan källa där behovet finns att kategorisera och anpassa för att även fånga resenärs händelser. Även annan relationsdata som personkilometer, beläggning och fordon rörelse är data som är viktigt att lägga till i kommande analyser.

//